

99. การใช้จุลินทรีย์และศัตรูธรรมชาติควบคุมโรครากปมในกระเจี๊ยบเขียว Application of Microorganism and Natural Enemies for Controlling Root Gall Disease on Okra

นุชนารถ ตั้งจิตสมคิด ธารทิพย์ ภาสบุตร

บทคัดย่อ

การใช้จุลินทรีย์ปฏิปักษ์ (รา *Paecilomyces lilacinus*) และศัตรูธรรมชาติใน Order rhabditida (*Steinernema siamkayai* และ *Mononchus* sp.) ควบคุมไส้เดือนฝอย *Meloidogyne* spp. สาเหตุของโรครากปมในกระเจี๊ยบเขียว ทำการทดสอบในสภาพไร่ที่ปลูกในบล็อกวงซีเมนต์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 80 ซม. ในสภาพดินปลูกเป็น infested soil ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนลำปาง จ.ลำปาง โดยนำจุลินทรีย์ปฏิปักษ์และศัตรูธรรมชาติ รองกันหลุมก่อนปลูกกระเจี๊ยบเขียว และใส่จุลินทรีย์ปฏิปักษ์และศัตรูธรรมชาติอีก 2 ครั้ง เมื่อพริกอายุ 45 และ 60 วัน ทำการวัดดัชนีการเกิดปมที่ระบบราก ผลการทดสอบพบว่า การใช้รา *P. lilacinus* ที่อัตรา 10 และ 50 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพในการควบคุมไส้เดือนฝอย *Meloidogyne* spp. สามารถลดการเกิดปมได้ 50-75 % ของระบบราก และการใช้ *S. siamkayai* ที่อัตรา 5 ล้านตัวต่อต้น ลดการเกิดปมได้ 25-50 % ของระบบราก ส่วนไส้เดือนฝอย *Mononchus* sp. ในอัตรา 500 ตัวต่อต้น ไม่สามารถลดการเกิดปมได้เมื่อเปรียบเทียบกับ inoculated control

การนำผลงานไปใช้ประโยชน์

สามารถแนะนำเกษตรกรใช้รา *P. lilacinus* และ *S. siamkayai* ควบคุมโรครากปมในแปลงปลูกกระเจี๊ยบเขียว และพัฒนากระบวนการผลิตขยายเชื้อเหล่านี้ ให้เป็นวิธีง่ายๆ เกษตรกรสามารถเรียนรู้และเพาะเลี้ยงใช้เองได้ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อม